

Internationale brevetten van 200, 300, 400, 600, 1000 km en meer ...

Mag het een paar 100 km meer zijn?

Hoe hou je het in godsnaam zolang vol op je fiets? Dat is de vraag die menig lange-afstandsfietser – “randonneur” noemen ze zichzelf - regelmatig te horen krijgt. Er is ook wel eens een beetje onbegrip. *‘Dat kan niet!’*. Of argwaan *‘Doe je dat wel naturel?’*. Of bezorgdheid? *‘Is dat wel gezond?’*. En ja hoor, af en toe is er wel eens bewondering.

Het blijft een uitdaging voor een randonneur om aan ‘niet-ingewijden’ uit te leggen hoe hij of zij erin slaagt om een tocht van 400km op een dag uit te fietsen, of een brevet van 1200 km uit te rijden binnen een tijdslimiet van 90 uur.

Mag ik je even meenemen in de wondere wereld van het lange afstandsfietsen? We staan even stil bij de belangrijkste term BRM, het verloop van een fietsbrevet, het historische kader en de link met de vierjaarlijkse hoogmis Parijs-Brest-Parijs. Wat zijn de randonneursmogelijkheden in België ? Tenslotte tracht ik een antwoord te formuleren op de hoofdvraag: “hoe hou je het zolang vol?”

Brevet Randonneurs Mondiaux (BRM)

Een fietsbrevet is een alledaags gegeven. Het is gewoon fijn om bij aankomst van een georganiseerde fietstocht je prestatie gehomologeerd te zien en daarbij een diploma of medaille te krijgen. Bij de lange afstanden vanaf 200km spreken we vaak van het begrip BRM.

Een "BRM" is de afkorting van de Franse term ‘Brevet Randonneurs Mondiaux’.

De term BRM is een uniform wereldwijd randonneursbegrip en staat voor de volgende vijf categorieën van afstanden en tijdslimieten:

- 200 km te rijden in maximum 13,5 uur
- 300 km te rijden in maximum 20 uur
- 400 km te rijden in maximum 27 uur
- 600 km te rijden in maximum 40 uur
- 1000 km te rijden in maximum 75 uur

Het verloop van een BRM

De organisator van een BRM is vaak een stukje ‘ambassadeur’ van zijn regio, en tracht de mooiste en veiligste fietswegen in zijn route te integreren. Om gehomologeerd te worden dient elke deelnemer zich aan een aantal regels te houden.

Bij de start krijg je van de organisator een controlekaart en een papieren routebeschrijving of tegenwoordig ook vaak een GPS-track. Let wel: de route is niet afgepijld en de organisatie zorgt niet voor bevoorrading onderweg. Inschrijven gebeurt vaak een uurtje voor de start en de inschrijvingsprijs is bescheiden. Voor de langere

afstanden wordt soms gewerkt met voorinschrijving en kan het zijn dat om praktische redenen het aantal deelnemers wordt beperkt.

Het vertrek gebeurt vaak in groep, maar je kan evengoed individueel vertrekken. Samenblijven met een groep kan, maar hoeft niet. Niemand neemt het je kwalijk als je sneller een parcours rijdt omdat het tempo te laag is. En andersom zal een groep ook niet wachten omdat je niet kan volgen. Je dient er dus vooraf rekening mee te houden dat je tijdens zo'n tocht wel eens alleen verder moet. "Samen uit, samen thuis" is dus niet altijd aan de orde. Uiteraard bestaat er onder randonneurs wel een zekere solidariteit bij pechverhelping.

Op de routebeschrijving worden de verplichte controles aangeduid. Dat kan een café zijn, een tankstation, een bakkerij of een vrij controle bv. in een stadscentrum. Deze controles liggen meestal een 50 tot 100 km van elkaar, en geven de randonneur meteen de gelegenheid iets te eten en/of even te rusten. Voor de langere meerdaagse afstanden wordt dit vaak gecombineerd met een slaappleats, voor een korte nachtrust. Voor de kortere afstanden nemen de meeste randonneurs zelf hun bevoorrading mee (enkele simpele boterhammen). Op de controleposten volstaat dan een drankje om verder te kunnen. Voor de langere afstanden komt er wat studiewerk van de route aan te pas. Waar ben ik op welk moment van de dag, en kan ik me daar bevoorraden? Het gebeurt weleens dat je door een erg verlaten streek komt, en daar ben je best op voorbereid. Daarnaast kan de organisator een geheime controle inlassen, ergens langs de route, bijvoorbeeld om te vermijden dat je een shortcut neemt.

Bij aankomst overhandig je je controlekaart aan de organisator, die dan je naam zal doorgeven ter homologatie. Indien je dat wenst (en ervoor betaalt), kan je een medaille bekomen. Nakaarten over de rit hoort er natuurlijk ook bij.

Elke BRM die wereldwijd gereden wordt, wordt gehomologeerd door één centrale instantie: ACP (Audax Club Parisien). Die heeft een lange en rijke geschiedenis achter zich.

Audax Club Parisien – een beetje geschiedenis

ACP werd opgericht in 1904, met destijds als voornaamste doel het promoten van lange-afstandsfietstochten in Frankrijk. De naam 'audax' in de titel verwijst daarbij naar 'audace' of 'moedig'. Die benaming kwam destijds overgewaaid vanuit het eind 19de - eeuwse Italië waar de traditie ontstond van langdurige fietstochten, en de moed ("audacia") die ervoor nodig was om dat tot een goed einde te brengen.

De 'audax' regels werden begin 20ste eeuw geformaliseerd in Frankrijk en kunnen opgesplitst worden in twee strekkingen die vandaag nog bestaan:

- het pure 'audax' rijden: het fietsen gebeurt in groep, begeleid door een wegwakapitein, en er wordt aan een constant, niet al te hoog, tempo gereden (22,5 km/u is een vaak gehanteerde maatstaf)
- het 'randonneuren': iedereen is vrij om zijn tempo te bepalen en te stoppen en slapen waar je wil (op de route uiteraard). Zolang je binnen de tijdslimiet blijft.

Deze opsplitsing bleek al van in den beginne noodzakelijk. Er was namelijk een groot spanningsveld tussen 'snellere' en 'tragere' fietsers en tussen individuele en groepsrijders. Iets wat we zelfs vandaag nog vaak terugvinden in vele wielertoeristenclubs, en wat vermoedelijk van alle tijden zal zijn.

Na een turbulente startperiode - mede omwille van de spanningen tussen de verschillende categorieën - begon ACP in Frankrijk in de jaren 20 met het organiseren van de randonneursbrevetten (vrije snelheid).

Doorheen de 20ste eeuw groeide gestaag de populariteit van deze brevetten. Eerst in Frankrijk en de omringende landen en daarna wereldwijd. Sinds 1983 werd de term 'BRM - Brevet Randonneur Mondiaux' ingevoerd, verwijzend naar het uniforme internationale karakter van de ritten.

De rol van ACP evolueerde daarbij van organiseren (dat kon voor hen enkel rond Parijs) naar een coördinerende en homologerende instantie. ACP werkt daarbij met één coördinator per land, die jaarlijks in samenspraak met lokale organisatoren een BRM-kalender opstelt. ACP keurt deze goed. Op die manier ontstaat wereldwijd één centrale kalender van een 1000-tal officiële BRM's. Een aanrader: een BRM gaan rijden in het buitenland.

De homologatietaak van de lokale organisator bestaat erin te verifiëren of een deelnemer de rit correct gereden heeft (binnen tijd, alle controles gepasseerd, etc.) en daarna een lijst over te maken aan de landelijke coördinator. ACP zorgt voor de finale homologatie en beheert daarbij een databank van alle gereden BRM's wereldwijd. Als deelnemer krijg je uiteindelijk je controlekaart terug, samen met een uniek brevetnummer en desgevallend een medaille.

Wat is het nut van een dergelijke homologatie? Je kan uiteraard ook een fietstocht rijden zonder brevetten en dergelijke. Toch heeft deze procedure wel enig nut. Het geeft de randonneur een brevet in handen en laat hem toe om een 'palmares' op te bouwen van gereden BRM-tochten. (vaak om 'u' tegen te zeggen)

Daarnaast geeft het rijden van een reeks van BRM-tochten recht op speciale titels. Slaag je er bijvoorbeeld in om op één seizoen de reeks 200, 300, 400 en 600 kilometer te rijden, dan krijg je de titel van Super-randonneur met bijhorende medaille.

Als je wil deelnemen aan de grootste randonneurstocht ter wereld, Parijs-Brest-Parijs, heb je eveneens deze reeks nodig.

Parijs - Brest - Parijs (1200 km)

In augustus 2015 organiseert ACP dit vierjaarlijkse evenement voor de 18de keer. Het zijn de 'Olympische Spelen' van de randonneurs, met deelnemers uit meer dan 50 landen.

Ongeveer 5.000 fietsers worden toegelaten, en de plaatsen zijn schaars. Zo hebben randonneurs die in 2014 reeds een BRM hebben gereden, recht op voorinschrijving, en

dit naargelang de gereden afstand. Bovendien kan je enkel effectief deelnemen als je bewijst dat je hetzelfde seizoen de volledige reeks brevetten van 200 tot 600 kilometer gereden hebt.

Tijdens de laatste editie in 2011 deden een 100-tal Belgen mee. Om als Belg de brevetten te behalen die je nodig hebt om te mogen deelnemen aan Paris-Brest-Paris, hoef je niet ver weg: er worden in België diverse BRM-brevetten georganiseerd.

Randonneurs.be : lange afstandsfietsen in België

Voor de echte randonneur is België slechts een zakdoek groot.

Toch zorgt de Belgische organisatie 'Randonneurs.be' jaarlijks voor een goedgevulde kalender in eigen land, die ook geografisch evenwichtig gespreid is.

Vanaf eind februari tot ongeveer eind september is er bijna wekelijks wel ergens in België een BRM-startplaats te vinden. Vele van deze tochten blijven echter niet op Belgische grondgebied en maken ook intensief gebruik van de mooiste plekjes van al onze buurlanden.

De kalender plus alle mogelijke informatie over het randonneursgebeuren in België vind je op www.randonneurs.be. Voor vragen kan je mailen naar randonneurs.be@hotmail.com

Hoe hou je het in godsnaam zolang vol op de fiets?

Tot slot kom ik toch nog even terug op de oorspronkelijke vraag. Zelfs voor de best getrainde wielertoerist lijkt 400 km op één dag een beetje van het goede teveel.

Mogelijk zal elke randonneur op deze vraag een verschillend antwoord geven, maar dit is alvast een sleutel tot het succesvol afronden van dergelijke onderneming.

Elke BRM-tocht is een avontuur met een mix van drie ingrediënten, elk in een portie van één derde:

- (1) het fietsgenot op zich
- (2) het genieten van natuur, landschappen, dorpjes en mooie dingen onderweg
- (3) het ontmoeten van mensen met een gemeenschappelijk doel

Respecteer je deze mix, dan zal je zien dat zo'n lange afstand al heel wat korter wordt. Let wel op: BRM-brevetten van 200 km, 300 km, 400km, 600 km, 1000km en meer ... kunnen verslavend werken!